

Sygn. akt I PK 142/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Zbigniew Myszka

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa S.U.

przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej -
Państwowemu Szpitalowi [...] w R.

o przywrócenie do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 kwietnia 2017 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 1 grudnia 2015 r., sygn. akt IX Pa .../15,

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 maja 2015 r. Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w R. oddalił powództwo S.U. o przywrócenie do pracy w
Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej – Państwowym Szpitalu [...] w R..

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. wyrokiem z dnia 1 grudnia 2015 r., sygnatura akt IX Pa .../15, oddalił apelację powoda. Sąd podzielił i przyjął za własne ustalenia Sądu pierwszej instancji, z których wynika, że powód od 1 listopada 2000 r. był zatrudniony w pozwanym szpitalu. Od dnia 1 stycznia 2006 r. pełnił obowiązki ordynatora oddziału [...]. Do jego zakresu obowiązków należało m.in. opieka nad pacjentami pozwanego szpitala, w tym postawienie diagnozy, określenie planu leczenia oraz wydawanie co 6 miesięcy opinii o stanie zdrowia pacjentów, wobec których zastosowano środek zabezpieczający oraz osób poddanych obserwacji sądowo-psychiatrycznej. Od 26 marca 2002 r. powód był także biegłym sądowym z zakresu psychiatrii w okręgu Sądu Okręgowego w G.. Pismem z dnia 17 maja 2010 r. pozwany rozwiązał z powodem umowę o pracę w trybie dyscyplinarnym z powodu nieobecności nieusprawiedliwionych w dniach 4, 11, 18, 25 marca 2010 r. Wyrokiem z dnia 16 stycznia 2013 r., sygn. akt V P .../11, Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. przywrócił powoda do pracy u pozwanego. Na skutek oddalenia apelacji pozwanego powyższy wyrok stał się prawomocny z dniem 23 maja 2013 r. Następnego dnia powód zgłosił pozwanemu gotowość niezwłocznego podjęcia pracy.

Aktem oskarżenia z dnia 30 grudnia 2005 r. oskarżono powoda między innymi o to, że w okresie od lutego do czerwca 2001 r., działając wspólnie w porozumieniu z innymi osobami zatrudnionymi w oddziałach pozwanego, w których swoją pracę wykonywał powód, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej na rzecz pozwanego, wykorzystując niezdolność pacjentów pozwanego do należytego pojmowania przedsiębranego działania, jako osoba uprawniona z racji wykonywanego zawodu do stwierdzania stanu świadomości pacjentów w chwili dokonywania czynności cywilnoprawnych, wielokrotnie poświadczal nieprawdę, co do okoliczności mających znaczenie prawne, stwierdzając na dokumentach pełną świadomość i zdolność pacjentów do samodzielnego podjęcia decyzji o darowiznie w chwili podpisania dokumentu, przez co doprowadzał pacjentów pozwanego do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem, w postaci przekazania darowizn pieniężnych.

Wyrokiem Sądu Rejonowego – Sądu Karnego w T. z dnia 28 maja 2009 r., powód został uznany winnym popełnienia 33 z 42 zarzucanych w/w czynów i wymierzono mu karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności i łączną karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych oraz warunkowo zawieszono wykonanie łącznej kary pozbawienia wolności na okres próby 3 lat. Apelacja powoda i jego obrońców została uznana za oczywiście bezzasadną. Wyrok karny stał się prawomocny z dniem 10 czerwca 2010 r. Pismem z dnia 7 października 2010 r. Sąd Rejonowy – Sąd Karny w T. zawiadomił pozwanego o treści wyroku w sprawie II K .../06.

Pismem z dnia 27 grudnia 2006 r. Zarząd Krajowy Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy poinformował pozwanego, że powód został wybrany do zarządu krajowego związku. Powód nieprzerwanie od 2006 r. jest członkiem Zarządu Regionu [...] OZZL, członkiem Prezydium Zarządu Regionu [...] OZZL – sekretarzem Zarządu Regionu [...] OZZL oraz delegatem na Zjazdu Krajowe OZZL. Z tego tytułu, powód wykonywał czynności wymagające zwolnienia go z obowiązku świadczenia pracy: uczestniczył raz w miesiącu w zebraniach Zarządu Regionu [...] OZZL (w środy o godz. 12.00 w T.); uczestniczył w zebraniach Prezydium Zarządu Regionu [...] OZZL zwoływanych doraźnie; uczestniczył w Zjazdach Delegatów Regionu [...] OZZL; uczestniczył w Zjazdach Krajowych OZZL w [...]; uczestniczył raz w miesiącu w zebraniach Zarządu Krajowego OZZL w [...] (od czwartku do soboty), a także wykonywał inne czynności zlecane doraźnie przez Zarząd Regionu [...] OZZL lub Prezydium Regionu [...] OZZL lub Przewodniczącego. Z ramienia związku, powód sprawował do roku 2012 funkcję delegata OZZL do Europejskiej Federacji Lekarzy Etatowych (FEMS), a następnie od 2012 r. pełnił funkcję Zastępcy Sekretarza Generalnego FEMS. W ramach FEMS powód brał udział w cyklicznych czterodniowych spotkaniach mających miejsce dwa razy do roku, tj. w maju oraz październiku - za wyjątkiem maja 2010 r., spotkaniach Zarządu FEMS w styczniu 2013 r. oraz lutym 2014 r. Powód uczestniczył również w spotkaniach oraz zjazdach w ramach grupy V4 skupiającej związku zawodowe lekarzy z Polski, Słowacji, Czech oraz Węgier.

Pismem z dnia 2 września 2011 r. pełnomocnik Oddziału Terenowego OZZL przy pozwanym zawiadomił pozwanego, że związek postanowił objąć ochroną

związkową w okresie sprawowania funkcji w zarządzie oddziału: B. D., M. B. oraz E. F.

6 czerwca 2013 r. pozwany zawiadomił zakładową organizację związkową o zamiarze wypowiedzenia powodowi umowy o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia - wskazując, że skazanie powoda prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej z art. 286 § 1 oraz art. 271 § 3 k.k. w sposób oczywisty uniemożliwia zatrudnienie powoda na stanowisku pełniącego obowiązki ordynatora oddziału sądowo-psychiatrycznego. Oddział Terenowy OZZL przy pozwanym nie wyraził zgody na wypowiedzenie powodowi umowy o pracę.

Pismem z dnia 17 czerwca 2013 r. (w dniu będącym pierwszym dniem pracy powoda u pozwanego po przywróceniu do pracy przez Sąd) pozwany wypowiedział powodowi umowę o pracę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, którego termin upłynął w dniu 30 września 2013 roku. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano skazanie powoda przez Sąd Rejonowy w T. prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej z art. 286 § 1 oraz art. 271 § 3 k.k., co w sposób oczywisty uniemożliwia zatrudnienie powoda na stanowisku pełniącego obowiązki ordynatora oddziału [...].

Sąd drugiej instancji zaaprobował także ocenę prawną wyroku Sądu Rejonowego, który uznał, że pozwany nie naruszył art. 38 k.p., ponieważ dokonał wymaganych tym przepisem konsultacji związkowych oraz podjął decyzję o wypowiedzeniu umowy o pracę powodowi dopiero po rozpatrzeniu stanowiska organizacji związkowej. Sąd, analizując ochronę powoda przed wypowiedzeniem z tytułu sprawowania funkcji sekretarza Zarządu Krajowego OZZL (art. 32 ust. 9 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych; obecny jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz.1881; dalej jako: ustawa o związkach zawodowych), uznał, że w chwili złożenia wypowiedzenia w dniu 17 czerwca 2013 r. powód nie był pracownikiem szczególnie chronionym, bowiem w tym czasie (a także w okresie roku przed złożeniem wypowiedzenia) nie korzystał u pozwanego z urlopu bezpłatnego lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy, o który stanowi powołany przepis. W okresie od dnia 18 maja 2010 r. do 16 czerwca 2013 r. powód w ogóle nie wykonywał pracy u pozwanego, co uniemożliwia mu skorzystanie względem pozwanego z ochrony przewidzianej w art. 32 ust. 9 ustawy o związkach

zawodowych. Sąd Rejonowy przyjął, z powołaniem się na art. 51 k.p., że okres pozostawania bez pracy powoda w okresie od maja 2010 r. do maja 2013 r. nie może być traktowany jako okres istnienia stosunku pracy. W konsekwencji nie można przyjąć, że powód pozostawał pod szczególną ochroną z art. 32 ust. 9 ustawy o związkach zawodowych, gdyż nie miał w tym okresie prawa do bezpłatnego urlopu, czy zwolnienia ze świadczenia pracy. Powód przy tym nie był objęty szczególną ochroną z racji przynależności do zakładowej organizacji związkowej.

W ocenie Sądu pozwany precyzyjnie podał, że wypowiedzenie umowy jest uzasadnione okolicznością skazania powoda przez Sąd Rejonowy w T. II Wydział Karny prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej z art. 286 § 1 oraz art. 271 § 3 k.k., co w sposób oczywisty uniemożliwia zatrudnienie powoda na stanowisku pełniącego obowiązki ordynatora oddziału [...]. Pozwany jako szpital nie może powierzać swoich pacjentów opiece powoda, który działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami zatrudnionymi w oddziałach pozwanego, wykorzystywał niezdolność jego pacjentów do należytego pojmowania przedsiębranego działania i doprowadzał ich do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem. Działanie powoda jest nie tylko sprzeczne z prawem, lecz także wysoce naganne etycznie i społecznie oraz godzi w elementarne zasady przyzwoitości. Powód wykorzystał położenie osób niezdolnych do pojmowania znaczenia własnego działania i znajdujących się pod jego opieką, podczas gdy do jego obowiązków należało dążenie do poprawy ich stanu zdrowia. Okoliczność skazania powoda uniemożliwia dalsze jego zatrudnienie na stanowisku p.o. ordynatora (kierownika) oddziału sądowo-psychiatrycznego, który jest obowiązany jest dodatkowo do wydawania co 6 miesięcy opinii o stanie zdrowia pacjentów, wobec których zastosowano środek zabezpieczający oraz osób poddanych obserwacji sądowo-psychiatrycznej. Wydawanie przez lekarza psychiatrę skazanego prawomocnym wyrokiem karnym za przestępstwo umyślne - opinii o możliwości ponownego popełnienia przestępstwa podlegającego mu pacjenta musi budzić sprzeciw pozwanego jako szpitala i pracodawcy powoda, pacjentów oddziału, ich rodzin, a także całego społeczeństwa i opinii publicznej.

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 76 § 1 k.k. skazanie powoda uległo zatarciu z mocy prawa z dniem 10 grudnia 2013 r. – już rozwiązaniu umowy o pracę z powodem. Według Sądu późniejsze zatarcie skazania nie zniweczyło wszystkich skutków prawomocnego wyroku karnego. Zatarcie skazania powoda nie niweluje wszystkich negatywnych odczuć społecznych wobec powoda, w szczególności odczuć pokrzywdzonych pacjentów oraz pozwanego jako szpitala i byłego pracodawcy powoda. Pozwany, mając na uwadze słuszny interes zarówno swój jak i swoich pacjentów, a także prawo doboru kadry kierowniczej komórek organizacyjnych oraz specyfikę pracy lekarza psychiatry zatrudnionego na stanowisku ordynatora oddziału sądowo-psychiatrycznego jest uprawniony do wypowiedzenia umowy o pracę powodowi skazanemu prawomocnym wyrokiem za przestępstwa popełnione na szkodę jego pacjentów.

Według Sądu w działaniu powoda dopatrzeć się należy nadużywania prawa do odwołania od wypowiedzenia umowy o pracę. Powód domagał się uznania za bezskuteczne wręczonego mu wypowiedzenia umowy o pracę, mając świadomość, że w przeszłości popełnił przestępstwa na szkodę pacjentów pozwanego. W ocenie Sądu, nawet gdyby powód korzystał z ochrony przewidzianej w art. 32 ust. 9 ustawy o związkach zawodowych, brak zgody organizacji związkowej na wypowiedzenie powodowi umowy o pracę, a tym samym naruszenie przez pozwanego dyspozycji tego przepisu, uwzględnienie roszczenia powoda nie mogłoby nastąpić, ponieważ godziłoby to w elementarne zasady przyzwoitości. Sąd uznał, że wypowiedzenie powodowi umowy o pracę dokonane przez pozwanego nie narusza przepisów prawa i jest uzasadnione.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył skargą kasacyjną. Skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W ramach pierwszej podstawy (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) zarzucono między innymi błędną wykładnię:

a) art. 32 ust. 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych w związku z art. 51 k.p. w związku z art. 45 § 1 k.p. przez uznanie, że powód w związku ze sprawowaniem funkcji związkowej poza zakładową organizacją związkową, nie korzystał u pracodawcy ze zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy w postaci podejmowania doraźnych czynności i nie

obejmowała go ochrona związkowa z tego tytułu, a ponadto że ochrona ta nie przysługiwała mu w momencie przywrócenia do pracy, a więc po restytucji stosunku pracy, a przez to bezpodstawne uznanie że wypowiedzenie dokonane przez pozwanego było uzasadnione oraz nie naruszało przepisów o wypowiedzaniu umów o pracę;

b) art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych w związku z art. 51 k.p. w związku z art. 45 § 1 k.p. przez uznanie, że powodowi po przywróceniu do pracy, na tych samych warunkach pracy i płacy i posiadaniu tych samych uprawnień, w momencie przywrócenia do pracy nie przysługiwała ochrona związkowa na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, której podlegał w momencie rozwiązania umowy o pracę, a przez to bezpodstawne uznanie, że wypowiedzenie dokonane przez pozwanego było uzasadnione oraz nie naruszało przepisów o wypowiedzaniu umów o pracę;

c) art. 30 § 4 oraz 32 § 1 i 2 k.p. w związku z art. 45 § 1 oraz art. 51 k.p. w związku z art. 58 § 1 i § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 282 § 2 k.p. i art. 218 § 2 k.k. przez przyjęcie, że pozwanemu przysługiwało prawo do wypowiedzenia umowy powodowi już w pierwszym dniu po przywróceniu go do pracy na mocy prawomocnego wyroku sądowego i wypowiedzenie to było uzasadnione i nie naruszało przepisów o wypowiedzaniu umowy, pomimo iż z okoliczności sprawy wynikało, że wypowiedzenie przez pozwanego powodowi umowy o pracę natychmiast po jego przywróceniu do pracy, stanowiło *de facto* obejście przepisów prawa dotyczące obowiązku wykonania przez pozwanego prawomocnego wyroku Sądu Pracy, przez co oświadczenie pozwanego o wypowiedzeniu umowy powinno być uznane za wadliwe i nieważne;

d) art. 30 § 4 oraz art. 32 § 1 i 2 k.p. w związku z art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 18^{3a} i art. 18^{3b} k.p. przez przyjęcie, że pozwanemu przysługiwało prawo do wypowiedzenia umowy powodowi i wypowiedzenie to było uzasadnione oraz nie naruszało przepisów o wypowiedzaniu umów o pracę, mimo iż z okoliczności sprawy wynikało, że wypowiedzenie przez pozwanego powodowi umowy o pracę jako jedynej osobie spośród większej liczby osób skazanych przez Sąd Karny w tym samym procesie za analogiczne i tożsame czyny, stanowiło jaskrawe naruszenie

zasady równego traktowania w zatrudnieniu i niedyskryminacji, stąd dokonane wypowiedzenie należało ocenić jako nieuzasadnione i wadliwe;

e) art. 30 § 4 oraz art. 32 § 1 i 2 k.p. w związku z art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 3 ustawy o związkach zawodowych przez przyjęcie, że pozwanemu przysługiwało prawo do wypowiedzenia umowy powodowi i wypowiedzenie to było uzasadnione oraz nie naruszało przepisów o wypowiedaniu umów o pracę, mimo iż z okoliczności sprawy wynikało, że wypowiedzenie przez pozwanego powodowi miało charakter represji wobec powoda, za sprawowanie przez niego funkcji związkowych i prowadzenie aktywnej działalności związkowej, stąd wskazana przez pozwanego przyczyna wypowiedzeniu powinna być uznana za niezasadną i nierzeczywistą.

W ramach podstawy procesowej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzucono między innymi naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 387 § 2¹ k.p.c. przez sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego wyroku w sposób pobieżny, nie zamieszczenie w nim wszystkich koniecznych elementów, w tym brak wskazania przez Sąd dowodów, na których się oparł, ustosunkowania się do zarzutów apelacji dotyczących ustaleń faktycznych oraz brak przeprowadzenia szerokiej i pełnej analizy prawnej i wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku, w szczególności zaś brak dokonania analizy prawnej podnoszonych w apelacji zarzutów dotyczących art. 32 ust. 1 i 9 ustawy o związkach zawodowych, art. 8 k.p., art. 51 k.p. w związku z art. 45 § 1 k.p., art. 30 § 4 w związku z art. 45 § 1 k.p.

- art. 378 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie polegające na nierozpoznaniu apelacji w jej granicach i brak dokonania analizy prawnej zarzutów podnoszonych w apelacji.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez uwzględnienie apelacji powoda; w przypadku zaistnienia przesłanek wskazanych w art. 398¹⁶ k.p.c. - zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję według norm prawem przepisanych oraz kosztów postępowania kasacyjnego; ewentualnie - o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji z

pozostawieniem mu rozstrzygnięcia o kosztach procesu, w tym kosztach zastępstwa procesowego za drugą instancję oraz o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie są uzasadnione zarzuty skargi kasacyjnej naruszenia przepisów procesowych, a w szczególności art. 378 § 1 k.p.c., a także - art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 387 § 21 k.p.c. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wszystkie konieczne elementy, w tym ustalenia faktyczne, z których wynika, że powód, zatrudniony w pozwanym szpitalu psychiatrycznym jako ordynator oddziału [...], został skazany wyrokiem karnym (prawomocnym z dnia 10 czerwca 2010 r.) za przestępstwa umyślne z art. 286 § 1 k.k. oraz art. 271 § 3 k.k. na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności (w zawieszeniu na 3 lata).

Przestępstwo oszustwa określone w art. 286 § 1 k.k. jest przestępstwem umyślnym, zaliczonym do tzw. celowościowej odmiany przestępstw kierunkowych. Przypisanie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. wiąże się z wykazaniem, że sprawca obejmował swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim kierunkowym wprowadzenie w błąd innej osoby oraz to, że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Poświadczeniem nieprawdy z art. 271 § 1 k.k. jest zawarcie w treści dokumentu stwierdzeń obiektywnie nieprawdziwych, niezgodnych z rzeczywistością. Przestępstwo fałszu intelektualnego z art. 271 k.k. jest ukierunkowane na poświadczenie nieprawdy co do okoliczności mającej znaczenie prawne.

W ocenie Sądu Najwyższego skazanie lekarza psychiatry za popełnienie tych przestępstw, uniemożliwia zatrudnienie w oddziale [...] szpitala psychiatrycznego, a także – wykonywanie funkcji biegłego sądowego z zakresu psychiatrii.

Stosownie do postanowień art. 156 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 2062 ze zm.) prezes sądu okręgowego ustanawia biegłych sądowych i prowadzi ich listę.

Tryb ustanawiania biegłych, pełnienie przez nich czynności oraz zwalnianie ich z funkcji określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie biegłych sądowych (Dz.U. z 2005 r., nr 15, poz.133). W myśl § 12 ust. 1 punkt 4 tego rozporządzenia - biegłym może być ustanowiona osoba, która daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków biegłego. W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie II GSK 986/14 wyrażono słuszny pogląd, że działania i zaniechania biegłego często są postrzegane przez opinię publiczną jako sposób funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Z tego względu nie może być on dotknięty jakąkolwiek skazą, a taką niewątpliwie stanowi uznanie biegłego prawomocnym wyrokiem za winnego popełnienia przestępstwa (LEX nr 1765567).

Niewątpliwie więc powód, który popełnił szereg umyślnych przestępstw na szkodę pacjentów, powinien być wykreślony z rejestru biegłych sądowych.

Ponadto osoba, która wystawiała fałszywe zaświadczenia lekarskie dotyczące stanu zdrowia psychicznego w celu wyłudzenia od niepoczytalnych pacjentów korzyści finansowych, po skazaniu wyrokiem karnym za te czyny, nie mogła podejmować żadnych działań dotyczących postępowania zabezpieczającego. Jeżeli bowiem sprawca, w stanie niepoczytalności określonej w art. 31 § 1 k.k., popełnił czyn zabroniony o znacznej społecznej szkodliwości i zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że popełni taki czyn ponownie, sąd orzeka umieszczenie sprawcy w odpowiednim zakładzie psychiatrycznym. Orzeczenie środka zabezpieczającego, o którym mowa w art. 93a k.k., łączy się z koniecznością wysłuchania lekarzy psychiatrów.

Dodatkowo art. 29 ust. 1 oraz art. 30 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 546) przewiduje możliwość umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym, bez jej zgody, osoby chorej psychicznie. O potrzebie przyjęcia do szpitala psychiatrycznego takiej osoby, orzeka sąd opiekuńczy po zapoznaniu się z orzeczeniem lekarza psychiatry.

Zdaniem Sądu Najwyższego, skazanie powoda za umyślne przestępstwa oszustwa i fałszu intelektualnego, dyskredytują powoda, jako osobę, która mogłaby wystawiać wiarygodne zaświadczenia lub opinie w przedstawionych wyżej sprawach.

W zaskarżonym skargą kasacyjną wyroku Sąd Okręgowy w sposób uzasadniony przyjął, że wypowiedzenie umowy o pracę z dnia 17 czerwca 2013 r., spowodowane skazaniem powoda prawomocnym wyrokiem za przestępstwa z winy umyślnej z art. 286 § 1 oraz art. 271 § 3 k.k., w sposób oczywisty uniemożliwia zatrudnienie powoda na stanowisku pełniącego obowiązki ordynatora oddziału sądowo-psychiatrycznego.

Zaskoczenie budzi fakt, że przedstawiciele ponadzakładowych organizacji związków zawodowych lekarzy nie dostrzegli dysharmonii w powierzaniu powodowi odpowiedzialnych funkcji związkowych w okresach po uprawomocnieniu się karnego wyroku skazującego (wy tłumaczeniem mogłaby być jedynie ich niewiedza odnośnie tej kwestii).

Analizując zarzuty skargi kasacyjnej dotyczące naruszenia art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, należy przypomnieć, że pracodawca bez zgody zarządu zakładowej organizacji związkowej nie może wypowiedzieć ani rozwiązać stosunku pracy z imiennie wskazanym uchwałą zarządu jego członkiem lub z innym pracownikiem będącym członkiem danej zakładowej organizacji związkowej, upoważnionym do reprezentowania tej organizacji wobec pracodawcy albo organu lub osoby dokonującej za pracodawcę czynności w sprawach z zakresu prawa pracy. Art. 32 ust. 9 tej ustawy stanowi, że ochrona przewidziana w ust. 1 przysługuje pracownikowi pełniącemu z wyboru funkcję związkową poza zakładową organizacją związkową, korzystającemu u pracodawcy z urlopu bezpłatnego lub ze zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy. Ochrona przysługuje w okresie tego urlopu lub zwolnienia oraz przez rok po upływie tego okresu. Zgodę, o której mowa w ust. 1, wyraża właściwy statutowo organ organizacji związkowej, w której pracownik pełni albo pełnił tę funkcję.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 maja 2007 r., w sprawie I PK 275/06, wyraził pogląd, że stosunek pracy pracownika pełniącego z wyboru funkcję związkową poza zakładową organizacją związkową podlega szczególnej ochronie w okresie urlopu bezpłatnego udzielonego dla wykonywania tej funkcji oraz w okresie wykonywania doraźnych czynności związanych z tą funkcją i ochrona ta wygasa rok po upływie tych okresów (OSNP 2008/13-14/189, M.P.Pr. 2008/9/489).

Aprobuując te konstatacje należy stwierdzić, że użyte w ust. 9 art. 32 sformułowanie: "korzystającemu u pracodawcy ze zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy" dotyczy zwolnienia od pracy zawodowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia na czas niezbędny do wykonania doraźnych czynności, objętych dyspozycją normy art. 25 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych, wynikających z funkcji związkowej poza zakładem pracy, jeżeli czynność ta nie może być wykonana w czasie wolnym od pracy.

Nie ulega wątpliwości, że powód od roku 2006 do dnia otrzymania wypowiedzenia umowy o pracę, wykonywał liczne doraźne czynności, wynikające z jego funkcji w ponadzakładowej organizacji związkowej.

Stosownie do art. 51 § 1 i 2 k.p. pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy, wlicza się do okresu zatrudnienia okres pozostawania bez pracy, za który przyznano wynagrodzenie. Okresu pozostawania bez pracy, za który nie przyznano wynagrodzenia, nie uważa się za przerwę w zatrudnieniu, pociągającą za sobą utratę uprawnień uzależnionych od nieprzerwanego zatrudnienia. Ponieważ te "doliczane" okresy nie są faktycznymi okresami zatrudnienia, pracownik nie nabywa za nie uprawnień uzależnionych od pozostawania w stosunku pracy (np. urlopu wypoczynkowego czy premii (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2016 r. w sprawie I PK 27/15, LEX nr 2248882, M.P.Pr. 2016/7/370-372).

W ocenie Sądu Najwyższego nie było jednak uzasadnione dokonanie subsumcji tych unormowań do sytuacji powoda, gdyż z dniem przywrócenia powoda do pracy restytucji uległa ochrona związkowa powoda z tytułu nieprzerwanie wykonywanych od 2006 r. funkcji w ponadzakładowych organizacjach związkowych. Prawo ochrony, wynikającej z art. 32 ust. 9 ustawy o związkach zawodowych, pracownik nabywa już pierwszego dnia pełnienia funkcji związkowej w ponadzakładowej organizacji związkowej, z którą łączy się zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy. Odnosi się to również do pierwszego dnia pracy, po restytucji stosunku pracy, na skutek wyroku przywracającego do pracy. Nie jest konieczny żaden okres wyczekiwania na podjęcie przez pracodawcę decyzji o wyrażeniu zgody na zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy. Doszło więc do naruszenia przepisów art. 32 ust. 9 ustawy o związkach zawodowych. Słusznie

jednak Sąd w zaskarżonym skargą kasacyjną wyroku uznał, że szczególnie naganne przestępstwa powoda, dokonane na niekorzyść pacjentów, za które został skazany na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawiania wolności (w zawieszeniu na 3 lata) uniemożliwia przywrócenie powoda do pracy (art. 8 k.p.), nawet w przypadku, gdyby powodowi przysługiwała ochrona związkowa.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 stycznia 2015 r., w sprawie I PK 137/14, zajął stanowisko, że brak zgody związku zawodowego na rozwiązanie stosunku pracy nie daje bezwzględnej ochrony stosunku pracy pracownika będącego członkiem zarządu związku. Celem ochrony działacza związkowego jest wyłącznie zagwarantowanie mu niezależności w wypełnianiu funkcji, a przepisy wyznaczające zakres tej ochrony mają charakter regulacji szczególnej i muszą być wykładane ściśle. Działalność związkowa nie może zatem być pretekstem do nieuzasadnionego uprzywilejowania pracownika w sferach nie dotyczących sprawowania przez niego funkcji. Przeciwny sposób myślenia o ochronie trwałości stosunku pracy działaczy związkowych byłby dyskryminujący dla pracowników, którzy członkami związku zawodowego nie są albo nie sprawują w nich żadnej funkcji (LEX nr 1652711). Celem ochrony działacza związkowego na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych jest przede wszystkim realizacja interesów związku zawodowego i interesów zbiorowych pracowników. Powołany przepis ma na celu zapewnienie działaczowi związkowemu bezpieczeństwa i niezależności wobec pracodawcy w zakresie reprezentowania i obrony praw i interesów pracowników (por. art. 7 ustawy o związkach zawodowych). W wyroku z dnia 2 lutego 2012 r. Sąd Najwyższy wskazał, że w szczególnych sytuacjach istnieje możliwość oddalenia w całości powództwa o przywrócenie do pracy (bez zasądzania w miejsce tego żądania odszkodowania), gdy chroniony pracownik dopuścił się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2016 r. w sprawie II PK 214/15, LEX nr 2188793). Również w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2005 r. (II PK 242/04, LEX nr 395076) uznano, że przepis art. 8 k.p. daje podstawę do oddalenia powództwa o przywrócenie do pracy działacza związkowego zwolnionego z pracy w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. mimo sprzeciwu zarządu organizacji związkowej, jeżeli wobec drastycznie naganego zachowania

się pracownika na forum publicznym uwzględnienie jego żądania nawet w ograniczonym zakresie (zasądzenie odszkodowania) godziłoby w elementarne zasady przyzwoitości.

W ocenie obecnego składu Sądu Najwyższego, nie narusza prawa wypowiedzenia umowy o pracę lekarzowi, który został skazany za popełnienie szeregu przestępstw umyślnych na szkodę pacjentów, gdyż przyznanie mu ochrony związkowej byłoby sprzeczne z jej celem oraz z zasadami współżycia społecznego. Przyczyna wypowiedzenia powodowi umowy o pracę nie miała żadnego związku z działalnością związkową (zarzuty skargi kasacyjnej odnośnie do tej kwestii są całkowicie bezpodstawne). Powoływanie się przez działacza związkowego na ochronę przed zwolnieniem w sytuacji, gdy rażąco i wyjątkowo nagannie łamie obowiązki pracownicze, jest czynieniem z prawa użytku, który jest sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem powołanego prawa oraz z zasadami współżycia społecznego (art. 8 k.p.). Z uwagi na rażąco naganne zachowanie powoda celowe było dokonanie wypowiedzenia umowy o pracę już pierwszego dnia po jego powrocie do pracy w 2013 r. Sąd pracy skupia się na rozpoznaniu roszczenia powoda; nie ma obowiązku analizowania działań pracodawcy w stosunku do innych pracowników, skazanych w procesie karnym, którzy zatrudnieni byli w innych wydziałach pozwanego szpitala i których sytuacja nie była w pełni porównywalna. Zarzuty skargi kasacyjnej w tym zakresie nie były uzasadnione.

Sąd Najwyższy, z uwagi na okoliczności sprawy, uznał, że zaskarżone orzeczenie mimo częściowo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu, dlatego na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji.